

عنوان مقاله:

«خویش را سنی نماید از ضلال» حقیقت سنت و سنت حقیقی در مثنوی مولوی

محل انتشار:

دوفصلنامه کهن نامه ادب پارسی، دوره 8، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

شهرام پازوکی - دانشیار موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

خلاصه مقاله:

یکی از دلایل اصلی برخی علمای شیعه که مخالف مولانا و افکار و تعالیم او هستند این است که می‌گویند وی سنی است. بر این ادعا از اواسط دوره صفویه تأکید شده و تاکنون به انحای مختلف قوت یافته است [۱] و آن را مستمسکی برای رد و انکار تعالیم مولانا کرده‌اند. دلایل اصلی آنان یکی اشعاری است که مولانا در آن سنی بودن را تمجید و از آن دفاع می‌کند؛ دیگری بعضی آراء مولانا است که به نظر این علماء شیعه حاکی از اعتقاد مولانا به اصول دینی اسلام برحسب اعتقادات اهل سنت خصوصاً اشاعره است. در این مقاله پس از بررسی مفهوم سنی بودن در تلقی عرفانی از آن، نخست به بررسی آن دسته ابیاتی که مولانا سنی بودن را تعریف می‌کند، می‌پردازیم. پس از آن چند مسأله از مسائل مربوط به اصول دین را که مطابق آنها می‌توان نظر مولانا را تشخیص داد که آیا بر وفق مذهب اهل سنت است یا نه بررسی می‌کنیم. [۲]. از آخرین ردیه‌های مثنوی رساله موجز آیت‌الله میرزا علی‌اکبر مصلایی است که در سال 1304 قمری به انتها رسیده و با عنوان نقدی بر مثنوی چاپ شده است (نقدی بر مثنوی، انتشارات انصاریان قم، 1375). مقدمه مفصل چاپ این رساله مختصر را آیت‌الله سید جواد مدرسی در حدود پانصد صفحه نوشته است. در این کتاب، هم مؤلف و هم مقدمه‌نویس تلاش بسیار کرده‌اند که با استشهاد به ابیاتی از مثنوی اثبات کنند مولانا سنی‌مذهب است. نکته جالب توجه این است که میرزا علی‌اکبر مصلایی از شاگردان فقیه بزرگ آیت‌الله شیخ انصاری است که در زمان شاگردی در محضر احمد نراقی به توصیه استادش به در خانه درویشی رفت و از او خواست که به او یک دوره مثنوی بیاموزد (به نقل از اکبر ثبوت، در مقاله "مولانا در نگاه سه دانای شیعه" مندرج در عرفان ایران، گردآوری سید مصطفی آزمایش، شماره 35 و 36، ص 24؛ همچنین نشریه کیهان اندیشه، فروردین 1371، ص 7، به نقل از شیخ اسدالله زنجانی).

کلمات کلیدی:

مولانا، مثنوی، اشعری، سنت، سنی، شیعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1127468>

